

gnali, da gre za 34letnega Franca Mišlešiča, brezposelnega zasebnega uradnika iz Savinjske doline. Izpovedal je na policiji, da ga je nagnala k roparskemu dejanju pri belem devu stiska.

==

**Delo Marije Pomočnice za vzgojo zakasnelih duhovskih poklicev v Verzeju pri Ljutomeru.** Mladenci od 14. do 25. leta, ki čutijo poklic za sodelovanje pri vzgoji mladine ali pri misijonskem delu v salezijanski družbi, morejo biti sprejeti v zavod, ki je nalašč zato urejen, da omogoči zakasnelim poklicem temeljito in primerno šolanje. Pogoji za sprejem: Vsak mladenič, ki želi biti sprejet, mora imeti z odličnim uspehom dovršeno osnovno šolo. Kdor ni imel takega uspeha, ne more upati, da bo v že zrelih letih zmogel težke študije, ki so predpisane; biti krepak in zdrav, brez zunanjih hrib v govorjenju ali nastopu. Kdor je bil odslovljen iz katerega zavoda, ali je bil že član katerega reda, ne more biti sprejet. Za I. razred gimnazijskega tečaja se sprejemajo le tisti mladeniči, ki niso še prekoračili 19. leta. Ako je prosilec dovršil že kake razrede prednjih šol, se pomakne starostni termin za toliko naprej, toda nikdar ne nad 25. leto. Za sprejem v noviciat se zahteva znanje, ki odgovarja V. razredu klasične gimnazije. To se doseže v posebnih tečajih v teku treh ali štirih let. Noviciat traja eno leto. Po noviciatu sta še 2 leti filozofije, 3 leta pedagogike in 4 leta bogoslovja. Stroški: Oskrba stane povprečno 2500 Din letno. Knjige, obleka, popravila še posebej. Kdor varčuje, more priti do cilja z okroglo 10.000 Din. Sprejema se plačevanje v živilih ali v blagu, dovoljujejo se določeni obroki, ne more pa se dovoliti popust na oskrbovalnini: nobenemu prosilcu ne bo nemogoče najti dobitnikov, ki bi mu pomogli do mesečnih 200 Din skozi tri leta. — Oprema: Ob prihodu naj vsak prinese s seboj: obleke: 1 nedeljsko, 1 delavno, 1 zimski plašč; obuvala: 2 para čevljev; perilo: 4 srajce, 2 majci, 3 letne in 3 zimске spodnje hlače, 6 parov nogavic, 10 robcev, 6 brisač, 6 prtičev; posteljnina: 4 rjuhe, 2 prevleke za zglavje, letno in zimsko odejo. — Prošnja za sprejem: Izpolniti je treba posebno izjavo, ki se dobi na zahtevo, in se potem vrne vodstvu. Če dobi odgovor, da je

sprejet, mora poslati še dokumente in sicer: krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo (v zaprtem pismu) po vzorcu, ki ga bo vodstvo priložilo, нравstveno spričevalo g. župnika in izjavo staršev ali dobrotnikov, da so voljni plačevati kot je dogovorjeno. Sledil bo končni odgovor, kdaj naj pride, kako se bo uredilo plačevanje in drugo, in se bo določilo znamenje, katero bo treba vštiti v perilo. — Naslov: Salezijansko Marijanišče, Verzej, p. Križevci pri Ljutomeru.

**Štipendije za učence kmetijskih šol.** Sreski kmetijski odbor za srez Maribor levi breg bo podelil sedem štipendijev učencem kmetijskih šol in sicer za učence vinarske in sadjarske šole v Mariboru en štipendij po 2000 Din, 2 po 1500 Din in 3 po 1000 Din letno ter za 1 učenca kmetijske šole v Št. Juriju ob južni žel. 1 štipendij letnih 1500 Din. Prošnje, kolekovane s 5 Din, v katerih je navedena velikost posestva in opremljena z obvezo staršev ali varuha, da bo prosilec po šolanju ostal na domačem posestvu, naj se vložijo pri sreskem kmetijskem odboru najkasneje do 15. julija t. l. Pri podelitvi štipendijev pridejo v poštev samo sinovi kmečkih gospodarjev iz sreza Maribor levi breg.

**Potujoča kmetijska razstava in šola.** Mislimo si kmetijsko razstavo na dolgi vrsti železniških voz, ki jim je predprežena lokomotiva. Tak vlak potuje po dravski banovini od 1. junija do 23. julija t. l. in se ustavlja v vseh večjih krajih. Razstavo pojasnjujejo razkladanja in poljudna predavanja. Pristop je dovoljen vsakomur, samo otrokom izpod 10 let je zabranjen. V Maribor prispe potujoča razstava v četrtek dne 13. julija in sicer na glavni kolodvor, ter bo otvorena ob 8. uri zjutraj, ostane pa v Mariboru samo ta dan. Opozarjamo na njo ter priporočamo nje poset najtopleje.

**Važno za bolnice, samostane, sanatorije, župnišča, hotele in uprave letovišč in zdravilišč,** ki rabijo novo opremo ali izpopolnitev iste, naj zahtevajo ponudbe, vzorce in cenik od Trgovskega doma Stermecki, Celje. Tvrdka se priporoča, ker vodi vse predmete, kateri se rabijo, v samo dobrih kvalitetah in zelo poceni in ker ima lastno tovarno perila in oblek. **Ako kupiš v prodajalni Ivan Trpin, manufakturna trgovina v Mariboru, Vetrinjska ulica 15, dobiš koledar »Slovenskega gospodarja« zaslonj.**

## Boljševiki zopet čistijo.

Boljševiki imajo svojo generalno linijo, to je uradni strankin načrt, kateri je obvezen za vse člane. Po smrti Lenina je merodajen edino načrt Stalinov. Kdor se tega načrta ne drži, mora iti iz stranke. Ker se tako mogočni Trockij, ustanovitelj »rdeče armade«, ni hotel pokoriti Stalinu, so ga vrgli iz stranke in bil je najprej interniran v Rusiji, pozneje pa prognan v inozemstvo.

Ko je bil izdelan načrt za »pjetiletko«, je bilo obvezno za stranko delovati z vsemi močmi na to, da se ta načrt uresniči. Dvomil je o uresničenju tega načrta Buharin, jako zmožen komunistični voditelj. V svojih »beležkah komunistični« je pisal, da z birokratsko »igro števil« in z »bodočimi opekami« ni mogoče izgraditi socialistične države. In ker kritike boljševiki ne prenesejo, so ga vrgli iz stranke.

Celo vrsto potvorjenih statističnih podatkov v okviru petletnega načrta je obelodanil Sircov, ko je bil še predsednik sveta narodnih komisarijev. Trdil je, da so se slepo vrgli v izpeljavo načrta, ko še niti proučen ni bil. In radi tega je moral zapustiti svoje mesto. Tudi mnogi drugi znameniti komunisti kot Groman, Bazarov, Suhanov, Břjuhanov, Tomski, Kržižanovski, vodja pri sestavljanju petletnega načrta, in drugi so dvomili o njegovem uspehu. Vsi so bili odpušteni iz službe in so prišli iz dežja pod kap.

Letos se bo pa vršilo, oziroma se že vrši tako čiščenje stranke kot še nikoli. Pred 1. majem je bila objavljena odredba o predstojećem glavnem čiščenju. Po poročilih moskovskih dopisnikov v angleške liste bode izključena tretjina članov iz stranke. Izključeni bodo vsi, ki rušijo železno strankino disciplino, in ne odobravajo Stalinove politike. Čiščenje se je imelo pričeti 1. junija.

Ravno to čiščenje dokazuje, da v stranki ni več edinosti. Člani stranke

torej prišla Golobovka, me vzela s seboj domov in mi dala jesti. Tudi žganje je imela v omari. Dala mi ga je. Nato me je začela izpraševati, zakaj sem tako razkačen na tebe. Pil sem žganje in bil vedno bolj razkačen nate; tedaj me je vedno bolj ščuvala proti tebi, in tako sem ji povedal vse.

»Ti govedo — ti govedo — to je moj konec!« Meden se je čisto zrušil.

»Striček, če prav premislim, se sedaj sam kesam, da sem starki izblebetal, kajti ta čarovnica je nevarna. Sedaj pa pojdem, striček, vidim, da si slabe volje. Sladko spi! In ne pozabi na tiščak za toreki!«

— — —

Meden je topo sedel pri mizi. Ni se ganil. Prišla je dekla, da bi mu prinesla večerjo, pa jo je osorno zapodil. Nato je zopet sedel samotno, razglabljal, buljil v mizo, se potil in zmrzoval.

Z grozo je čutil svoj nagli konec, čutil smrtonosne kremlje.

Zopet je prišla dekla. Prinesla je pismo in ga položila na mizo. Meden se dolgo časa ni

zmenil zanje. Nato pa se je le ozrl po njem, postal pozoren in ga začel brati. In tedaj se je nenadoma nekaj zasvetilo na njegovem obrazu. Njegov zaupnik mu je sporočil, da je konzorcij, ki naj bi skušal dobiti Colnarjev studenec v svoje roke, sestavljen. Jutri pride nekaj gospodov v Podbreg, ki bodo previdno storili prve korake, da kupijo Colnarjevo posestvo in z njim studenec.

Globok, olajšujoč vzdih je zadonel po tih sobi. Morebiti je v tem le še bila rešitev. Vedel je, da Colnarjevi nikamor več ne morejo. Tistih par dinarjev, ki jih je zaslužil mladi zdravnik, grunta ni moglo rešiti. In Ema, ki ima res sedaj denar, ima drugega v mislih, kakor pa Karla Colnarja. Zalovala je s svojo črno obleko za drugim. To ni bila srečna, radodarna nevesta. Tako so pravili vsi ljudje.

Srečna misel je razsvetlila starega grešnika. Gospodom iz mesta bo predlagal, naj pridobe Colnarico s tem, da bodo obljubili sinu mesto prvega zdravnika, če se vas razvije v zdravilišče. Colnarjevo posestvo bodo morali seveda dobro

Otroško dobo je preživel v Tennessee, 40 milj proč od najbližje železniške postaje. Ko je stopil iz šole, se je sam preživljal kot drvar. Podiral je drevje, zbijal ter vezal splave in jih vozil s pomočjo drugih hribovcev po rekah v doline. Samota hribov, nekaka strahopetnost prebivalstva ondodnih pokrajin in težavno delo v prosti naravi, vse to je utišalo Hulla neizbrisna znamenja. Mladec s hribov se je povspel visoko, ostal je pa, kar je bil: Eden, ki uživa z delom prisluženih kruh in po tej poti še stopa danes. Med državnik Zdrženih držav je on najbrž edini, kojega odkrito zaupanje v prosti

ne verujejo svojim voditeljem, za to ni discipline in ni pokorščine. Zdaj sta na vrhu dve smeri, Vorošilova in Kaganovičeva. Vorošilov je vojni komisar, prireja blesteče manevre in želi, da bi se rdeča armada izkazala na bojnem

polju. Kaganovič je za mir. Njegovo mnenje je, da je Rusija dosti velika. Stalin je na strani Kaganoviča. Katera smer bo zmagala in kdo bo zletel iz stranke, nam bo pokazala bodočnost.

K.

## DRUŠTVENE VESTI

### Pogled v preteklost — pogled v bodočnost.

F. Tanjšek, št. Andraž pri Velenju.

Ce se ozremo nazaj v preteklost, vidimo za seboj uspehe, na koje je naša mladina lahko ponosna. Delo, ki ga je izvršila na prosvetnem in gospodarskem polju, je veliko. Začelo pa se je to živahno društveno gibanje proti koncu prejšnjega in ob začetku sedanjega stoletja. L. 1897 je nepozabni dr. Janez Ev. Krek ustanovil »Slovensko krščansko-socialno zvezo«, v koji je bila še pred vojno včlanjenih večina naših krščansko-socialnih društev. Društvene sobe so bile takrat prava središča mladinskega gibanja; ob nedeljah in praznikih so naši fantje in dekleta radi zahajali v »društvo« k raznim predavanjem ter k igram in pevskim vajam, da se tako odrešijo vsakdanjih težav in skrbj.

Dasi so tudi takratni mladini delali nasprotniki slovenskega krščanskega gibanja vse močje ovire, se ona ni nikdar plašila nobenih zaprek ter se je pogumno in vztrajno držala svojih načel. Ko so morali naši najboljši društveni delavci na bojišča, so vzele delo v roke naše žene in dekleta. Te so izvršile ogromno narodno-obrambno delo. Saj so samo za znano majniško deklaracijo nabrle nad 100.000 podpisov.

Da imamo danes Slovenci toliko izobraženih mož in žen, da imamo toliko dobrih govornikov iz ljudskih vst, da imamo toliko dobrih in umnih gospodarjev, je zasluga naših izobraževalnih društev.

Ko si je leta 1923 »Slovenska krščansko-socialna zveza« nadela ime »Prosvetna zveza«, se je delo v društvi podvojilo. Število dramatičnih prireditev, predavanj in skriptičnih in film-

skih predstav, pevskih in godbenih prireditev, ki so jih priredila društva v Prosvetni zvezi včlanjena, je ogromno. Mnogo so storile tudi knjižnice, saj so dobili knjige v roke tudi ljudje, ki bi jih drugače nikoli ne brali.

Letos v februarju je bila na mah prerezana nit živahnega prosvetnega delovanja. Toda kljub temu ne smemo obupati, temveč moramo še podvojiti delo v preostalih krščanskih mladinskih organizacijah. Kjer so pa prosvetna društva zopet vpostavijena — po zadnjih časopisnih vesteh jih je nekaj nad sto, upamo, da se bo to število kmalu podvojilo in potrojilo — poživimo in podvojimo v teh prosvetno delo, da se vsaj nekaj nadomesti. Ne ustrašimo se nobenih zaprek, temveč hodimo vztrajno in pogumno naprej po poti, ki vodi do cilja. Duh našega velikega Slomška naj nas vodi po pravi poti, da postanemo izobraženi ljudje, praktični katoličani in dobri državljani.

#### MARIJANSKI TABOR V LJUTOMERU.

Preteklo nedeljo, na praznik Marijinega obiskovanja, se je vršil v Ljutomeru tabor za fante in može: člane Marijinih družb in cerkvenih bratovščin. Prišli so v jako velkem številu mladeniči in može iz ljutomerske in sosednjih župnij, iz velikonedeljske dekanije in iz Prekmurja. Ob 8. uri je bila peta sveta maša, ki jo je daroval g. dr. Josip Hohnjec. Tajnik Katoliške akcije g. Kolenc je imel propev o lastnostih, ki morajo danes diti krščanskega mladeniča. Nato je bilo zborovanje v Katoliškem domu. Velika dvorana ni mogla sprejeti niti polovice mož in mladeničev. Veliko število jih je moralo poslušati pri oknih in vratih. Število udeležencev se je cenilo na 1500. Zborovanje je otvoril in vodil g. kaplan Munda, ki ima velike zasluge za lep uspeh tabora. Glavni govornik je bil dr. J. Hohnjec, ki je v jedrnatih besedah, opirajoč se na dejanske razmere in življenjske potrebe, govoril o sodobnih nalogah katolicizma v javnosti. Mirko Geratli je zlasti poudarjal po-

men Marijinega češčenja za mladino, katoliški akademik Ciril Zebot pa je tolmačil pogubonosne sestave in zmote sedanjega časa in je na osnovi papeževe okrožnice »Quadragesimo anno« opredelil smer, ki vodi k rešitvi. G. tajnik Kolenc je govoril o cilju Kat. akcije in o namenu njenega delovanja med možmi in mladeniči. Pozdravne besede so spregovorili naslednji mladeniči: Meško od Sv. Tomaža pri Veliki Nedelji, Babič iz Ljutomera, Romanjko od Sv. Jurija ob Ščavnici, Vajda od Velike Nedelje in Kovač iz Črenšovcev v Prekmurju. Fantovski pevski zbor, ki je pod vodstvom g. organista Potočnika prepeval v cerkvi, je prav lepo zapel ob začetku pesem »Morska zvezda«, ob koncu pa »Kristus kralj«. Bil je lep dan: v naravi svetlo solnce, v dušah naših vrlih mož in mladeničev pa vedrina in toplota.

### Pruski žvižg.

Kakor znano, je bil Friderik Veliki (1740 do 1786) vladar Prusije, ki je imel povsod svoje oči ter ušesa in je potisnil v vsako zadevo svoj nos. Večkrat se je zavlil v star vojaški plašč, se klatil okrog po krčmah, kjer je opazoval življenje svojih vojakov.

Nekoč je zadel na takem pohodu na vojaka, ki ga je v okajenem stanju povabil k sebi za mizo, naj pije z njim. Stari Fric se je nekaj časa branil, slednjič je le sledil vabilu. Vprašal je pijanca, odkoder jemlje denar, ker vojaška plača mu nikakor ne zadostuje za njegova popivanja.

»Hm«, je menil vojak, »to je ravno pruski žvižg!«

»Kaj je to, pruski žvižg?« je vprašal kralj.

»Je težko razložiti«, je odgovoril vojak, »ti bi me še celo izdal.«

Ta odgovor je zadel na Fricovo radovednost. Silil je tako dolgo v vojaka, da mu je ta zaupal skrivnost. »Poslušaj«, je pričel, »jaz prodam vse, kar se sploh da prodati, saj sedaj živimo v mirnih časih. Kaj rabim jekleno rezilo sablje! Glej, rezilo sem prodal, vidiš li?« Izvlekel je sabljo iz nožnice in je pokazal

trgovino še ni bilo omajano. On trdi, da je vzrok sedanje krize: nacionalno zapiranje enega naroda pred drugim in naloga Zedinjenih držav je, svet popeljati do ozdravljenja.

==

#### Črne ledeno goro.

Znanstvena ekspedicija, ki se je vrnila nedavno z območja južnega tečaja, poroča o zelo čudni prikazni, katero so opazovali člani ekspedicije med delom. Lepega dne so zagledali s krova ekspedicijske ladje ledeno goro, ki se je zdela vsem nekaj izrednega radi barve, ki je bila — temna. Nekaj učenjakov je stopilo v čoln in se približalo go-

plačati, da bo žena lahko poplačala dolgove, pa da ji bo še ostala majhna vsota, s katero bi lahko živela. In nato bodo za veliko vsoto morali kupiti tudi njegovo posestvo, ki meji prav na čudoviti studenec; saj jim je njegovega posestva nujno treba, če hočejo iz vasi narediti zdravilišče. Poleg tega mu bodo morali veliko plačati za posredovanje, kar je bilo sklenjeno za slučaj, če se kup posreči. Nato pa, ko bo imel dovolj denarja, proč — proč iz tega neznosnega položaja, proč iz te grozne stiske, iz tega ogrožanja, strahu in nevarnosti. Na tuje, v svobodo! Pobegniti mora zaradi tega strašnega ničvrednega Jerasa in radi zahrbtnje, maščevalne Golobovke.

Proč! In kmalu! V širni svet. Od doma! Saj se bo posrečilo. Še enkrat je prebral pismo; iz njega je donelo živo upanje in je mnogo obetalo.

Postal je boljše volje. Vstal je in se pretegnil. Kar naenkrat ga ni več strpelo v topli sobi. Šel je na vrt in globoko zadihal. Moral je k studencu, ki je bil ljudem v usodo, po katerem bo sedaj vendarle prišel do bogastva in svobode.

Bil je tih, turoben jesenski večer, temno in

žalostno je štrlelo kvišku drevje; studenec je pel svojo enolično pesem v tiho noč.

Glej — pri studencu je stala ženska. Mirno kakor senca.

Mogoče je bila senca rajne Katrice. Medena je streslo. Ko je pogledal bolj natančno, je spoznal staro Golobovko. Tedaj ga je izpreletel mraz. Njegova smrtna sovražnica! Česa išče pri studencu to jesensko noč? Čemu se je smukala vedno okrog njegove hiše, kakor preteča nesreča?

Previdno je stopil k plotu. Bila je mrtvaška tišina; le studenec je žuborel. Starka je počasi hodila okrog studenca. Ali je sploh bila pri pameti? Napol glasno je govorila:

»Prinašaj dobrim v stiski pomoč,

donašaj hudobnim smrtno noč.«

Meden se je z grozo v srcu hotel umakniti. Tedaj pa se je starka obrnila proti njemu, se posmehljivo zasmejala in rekla:

»Meden, slišala sem te, ko si prišel. Vem, da si skrit za orehom. Le stoj tam! Za orehom skrit